

Geschiedenis:

Economie zakt ineens

DDR onder Honecker: 1971-1989

In de DDR werden eerste levensbehoeften zwaar gesubsidieerd. Maar tegenover lage huren en goedkope broden stonden extreem hoge prijzen voor luxeartikelen. Honecker beloofde zijn bevolking meer weelde. Om dat te betalen schoof hij alle investeringen op de lange baan. Zo blies het systeem zichzelf op.

Brood en melk werden in de DDR onder de productieprijis verkocht, en de huren waren bevroren op het niveau van 1936. Maar bewoners hadden vaak geen eigen wc of douche of een behoorlijke aansluiting op het riool, en auto's en televisietoestellen waren peperduur.

In zijn eerste toespraak als partijleider op de VIII Parteitag in juni 1971 beloofde Honecker de Oost-Duitsers een meer en betere consumptieartikelen. Ondanks de hoge prijzen steeg het bezit van luxeartikelen inderdaad. Ook al was de levertijd voor auto's meer dan twaalf jaar, het autobezit nam tussen 1970 en 1975 wel toe.

Maar omdat de productiekosten sterk stegen, onder meer door stijgende energieprijzen, namen subsidies een steeds groter aandeel in op de begroting. Tussen 1970 en 1989 werd de totale begroting vier maal zo groot. Zo nam de levensstandaard vanaf begin jaren tachtig weer af. Daarbij nam de export steeds verder af.

Bijkomend probleem waren de buitenlandse leningen. In 1980 betaalde de DDR 1 miljard dollar rente op een schuldenlast van circa 14 miljard dollar. Al in de jaren zeventig was Honecker voor dit probleem gewaarschuwd maar hij ondernam geen actie. Hij liet enkel iets na. Om de consumptie te betalen, schoof hij alle investeringen op de lange baan. Fabrieken stonden vol met overjarige machines die om de haverklap kapot waren.

Dit had direct gevolgen voor de arbeidsproductiviteit, die in 1985 een historisch dieptepunt bereikte. En bij zijn aftreden in 1989 was de buitenlandse schuld twintigmaal zo groot als in 1970.

Het communistische economische systeem in de DDR bleek uiteindelijk niet levensvatbaar. Toch kwam het einde voor velen onverwacht. De sleutel lag wederom in de Sovjet-Unie waar de nieuwe leider Michael Gorbatsjov de val van

Honecker inluidde en de ineensorting van het SED-regime bezegelde.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/133/economie-zakt-ineen>